

Gouds Sportakkoord

DE KRACHT VAN SPORT EN BEWEGEN

De kracht van sport en bewegen om te verenigen is zo groot, omdat mensen er plezier aan beleven. Plezier door actief te sporten, door samen sportevenementen te bezoeken of door actief te zijn als vrijwilliger.

Dat plezier wordt niet beperkt door stadsgrenzen of generaties. Kinderen van nu zullen later met plezier terugkijken op hun sportervaringen. Ze denken terug aan de trainer waar ze zo veel van geleerd hebben, aan de dag waarop ze trots de beker in ontvangst mochten nemen of aan het team waar ze vriendschappen aan over hebben gehouden. De medailles, diploma's en foto's zullen worden bewaard. Nog jaren later zullen de (on)tastbare herinneringen aan hun sportieve jeugd een glimlach op hun gezicht brengen.

Omdat zo veel mensen plezier aan sport en bewegen beleven, vormt sport een krachtig instrument. Een instrument om sociale cohesie en welzijn te bevorderen. De wedstrijd, de toertocht of de bridgeavond brengt mensen samen.

Sporten helpt ook om je karakter te vormen, jezelf te leren kennen en te leren hoe je met anderen omgaat. Kortom; de sport creëert ontmoetingen en juist dat is van onschatbare waarde in een tijd waarin de verschillen tussen bevolkingsgroepen zo vaak benadrukt worden.

Bron: Nationaal Sportakkoord

De Warming-Up

In navolging op het Nationaal Sportakkoord heeft Gouda een eigen Sportakkoord ontwikkeld. In de zomer en het najaar van 2019 hebben tal van mensen en organisaties die iets met sport en bewegen te maken hebben of willen hebben, elkaar ontmoet. Soms online, maar ook – steeds meer – in levenden lijve. Sportverenigingen, welzijnsorganisaties, het onderwijs, het bedrijfsleven, particuliere initiatiefnemers, de gemeente, SPORT•GOUDA, de gezondheidszorg: overal waren geïnteresseerden te vinden die staan voor het belang van sport en bewegen. Bij een online 'sportidee-campagne' in de zomer, op een sportcafé, tijdens een inspiratiebijeenkomst in het Huis van de Stad of gewoon tijdens één-op-één ontmoetingen. En het bleef niet alleen bij ontmoeten: er zijn ideeën uitgewisseld, er zijn afspraken gemaakt en er zijn netwerkjes gevormd.

Er is veel energie ontstaan en het is nu zaak die energie vast te houden en om te zetten in concrete resultaten. Met als doel zoveel mogelijk inwoners van Gouda een leven lang voldoende en met plezier te laten bewegen en sporten. Want met z'n allen vinden we sport en bewegen belangrijk: niet alleen omdat het gewoon heel leuk kan zijn om te doen of om te beleven, maar ook vanwege de effecten op de gezondheid en op het 'kunnen meedoen' in de maatschappij. Als sporter, als vrijwilliger of als supporter.

De Aftrap

Energie omzetten in concrete resultaten dus. De handtekeningen onder dit Sportakkoord vormen daarvoor de aftrap. In dit Gouds Sportakkoord staan sportideeën waar Gouvenaars werk van willen maken in 2020 en 2021. De ondertekenaars van het akkoord

zetten zich er gezamenlijk voor in om Gouda sportiever te maken en nog meer Gouwenaars in beweging te krijgen.

De landelijke ambities bieden veel aanknopingspunten om in Gouda aan de slag te gaan. Alle ambities uit het Nationaal Sportakkoord vinden hun plaats in het voorliggend Gouds Sportakkoord. We hebben het over 'inclusief sporten en bewegen' waarbij voor iedereen een leven lang plezier in sporten en bewegen nagestreefd wordt. We gaan ook voor een functionele en duurzame sportinfrastructuur en voor vitale sportaanbieders. We streven naar een positieve sportcultuur, naar van jongs af aan vaardig bewegen en naar topsport als inspiratiebron. Al deze ambities zijn uitgewerkt in vijf Goudse pijlers. Of het allemaal gaat lukken? Niet alle acties zijn genoemd, sommige ideeën zijn nog on-af. Het geeft aan dat Gouda er werk van maakt, samen! Met misschien wat meer lef, trots en 'kapsnes' dan we in Gouda gewend zijn, maar samen staan we sterk en zijn we 'goed bezig'!

Het Doel

De plannen en ambities komen niet uit de lucht vallen. Er gebeurt natuurlijk al heel erg veel in Gouda. De stad kent een rijk verenigingsleven met ruim 60 sportverenigingen, waarvan een aantal regelmatig van zich doet spreken met landelijke of zelfs internationale titels. Veel inwoners sporten bij commerciële sportaanbieders of bij specifiek aanbod, bijvoorbeeld georganiseerd door maatschappelijke organisaties. We zien steeds meer hardlopers, recreatieve fietsers en wielrenners en door het jaar heen kennen we aansprekende sportieve evenementen, zoals de al tientallen jaren bestaande Goudse Singelloop. We hebben een prachtig zwembad, SPORT•GOUDA organiseert buurtsport en zorgt er met Gouda

Goed Bezig voor dat jongeren op gezond gewicht komen en blijven. De gemeente heeft een sportnota, maakt gebruik van de landelijke Brede Regeling Combinatiefuncties en kent sinds kort de toekomstvisie 2030 'Gouda ligt goed'.

Doel van dit Sportakkoord is dat we nog meer verbinding brengen, zodat dat wat we hebben alleen maar nog beter gaat werken. We verdedigen, maar we gaan ook in de aanval. Wat we gaan doen is zeker niet allemaal nieuw, maar we kiezen wel op een aantal fronten voor een nieuwe aanpak. En daarmee krijgt de sport in Gouda een extra 'boost'.

De Opstelling

Het Gouds Sportakkoord moet er aan bijdragen dat alle inwoners van Gouda plezier in sport en bewegen kunnen hebben. Ieder op zijn of haar eigen niveau. We activeren inwoners, vanuit sport- en beweegaanbieders, gemeente, onderwijs, welzijn, gezondheidszorg en het bedrijfsleven. We bundelen de krachten en leggen verbindingen tussen mensen, wijken en organisaties. Sporten en bewegen moet gemakkelijk worden. Dat doen we door aan te haken bij bestaande initiatieven en door op te roepen voor nieuwe ideeën en die uit te voeren. We werken samen aan een lokale samenleving waarin niemand buitenspel staat.

In meerdere gesprekken hoor je Gouwenaars bescheiden over hun (top)sportplek en hun bijdragen aan de levendigheid binnen sportclubs. De Goudse sport mag wat meer lef tonen, groter denken en trots zijn. Kortom, visie hebben betekent ambitieus zijn.

De komende twee jaren willen we vanuit de sport de positieve kant van bewegen, meedoen, en presteren meer in de picture zetten zodat meer Gouwenaars en hun directe omgeving meeleven met sport en bewegen!

"Sport is voor mij meedoen. Sport is voor mij bewegen. Sport is voor mij presteren. Sport betekent vooral meeleven"

• gehoord tijdens Startbijeenkomst Lokaal Sportakkoord Gouda, 17 september 2019 in de Raadszaal.

De Cijfers

Gouda is een stad met ruim 73.000 inwoners. Een stad van vele smaken, uitdagingen en een grote diversiteit. We hebben in Gouda een grote variëteit aan sportvoorzieningen. Er zijn drie sporthallen, maar daarmee zitten we - ook als binnenkort de vierde sporthal in gebruik genomen gaat worden - laag ten opzichte van heel Nederland, gemeenten van vergelijkbare omvang en gemeenten uit Hollands Midden. Dat geldt ook voor de sportzalen (waarvan we er één hebben).

Wat betreft gymzalen zitten we echter (zeer) ruim in ons jasje. We hebben er 47 en dat is per inwoner flink veel meer ten opzichte van heel Nederland, gemeenten van vergelijkbare omvang en gemeenten uit Hollands Midden. Uit onze eigen stadspelling blijkt dat 60% van de bevolking tevreden is over de beschikbaarheid van sportvoorzieningen in de buurt. De verschillen per wijk zijn echter groot.

Uit de laatste Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen 2016 van de GGD'en, CBS en RIVM blijkt dat 50% van de inwoners van 19 jaar en ouder wekelijks sport (gemiddeld in Nederland is dat 51,3%). 51% van de inwoners van 19 jaar en ouder voldoet aan de beweegrichtlijnen (gemiddeld in Nederland is 51,7%). Daarnaast wordt er in Gouda veel gefietst. Voor verplaatsingen die korter zijn dan 7,5 kilometer wordt in 50,3% van de gevallen de fiets gebruikt. Daarmee behoort Gouda tot de hoogst scorende gemeenten van Nederland en kunnen onszelf dus met recht een fietsstad noemen.

Qua beweegvriendelijke omgeving zitten we in Gouda aan de lage kant. We scoren een 2,0 op een schaal van 0 tot 5, zo blijkt uit de Rapportage Sport 2018, die is opgesteld door het Sociaal Cultureel Planbureau en het Mulier Instituut. Met name het buitengebied, speelplekken en routes (waarmee bedoeld wordt op wandel- en fietspaden) scoren we laag. Op het aantal sportvoorzieningen scoren we een stuk beter, evenals op de nabijheid van We scoren maximaal op de nabijheid van voorzieningen waarop we zelfs de maximale score behalen.

22,6% van de inwoners van Gouda is lid van een bij NOC*NSF aangesloten sportbond, gemiddeld in Nederland is dat 25%). Volgens onze eigen stadspelling is 36% lid van een sportvereniging.

Waarde van sport en bewegen in Gouda Hoe scoort Gouda in vergelijking met het landelijk gemiddelde?

De statistieken

Gegevens uit
Mulier rapport
Gouda in Cijfers.nl

Breng beweging in je dag
Percentage mensen dat de norm haalt***

63,5%

■ negatief t.o.v. landelijk gemiddelde ■ positief t.o.v. landelijk gemiddelde

* Bron: volksgezondheidszorg.info | ** Bron: waarstaatjegemeente.nl
Let op! Bij het onderzoek dat aan deze berekening ten grondslag ligt, zijn een aantal aannames gedaan.
Zie het artikel over de sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen op allesoversport.nl

Pijler 1
Toekomst-
bestendige
aanbieders

Pijler 2
Dichtbij
sporten

Pijler 3
Meedoen

Pijler 4
Vaardig in
bewegen

Pijler 5
Topsport
die
inspireert

Versterken en uitbreiden van het aantal vrijwilligers in de sport #1

Versterken van een positieve sportcultuur en positief besturen #2

Versterken van beweegvriendelijke buitenruimte #3

Optimaliseren van het gebruik van sportaccommodaties #4

Vergroten van participatie in de sport #5

Versterken van de verbinding sport, welzijn, onderwijs en zorg #6

Financiële drempels om te sporten wegnemen #7

Jongeren blijven uitdagen om te sporten #8

Met plezier veilig, goed en op eigen niveau bewegen #9

Topsporters dragen bij aan Goudse verbindingen #10

Toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders

Aandacht

Met toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders blijft sport en bewegen voor Gouvenaars veilig, bereikbaar, laagdrempelig en plezierig.

In Gouda is veel aanbod bij sportverenigingen, fitnesscentra en andere ondernemende sportaanbieders. Ze bezitten veel vrijwillige en professionele organisatiekracht, maar het is en blijft een grote uitdaging voor deze partijen om een goede basis, een sterk fundament te behouden en op toekomstige ontwikkelingen in te kunnen spelen. Want er wordt veel van ze gevraagd. De wet- en regelgeving kan soms een sta-in-de-weg zijn, leden gedragen zich steeds meer als kritische consumenten en het vinden van mensen voor vrijwilligersfuncties – zeker die met een langduriger karakter – wordt lastiger. Bovendien wordt er van ze verwacht dat ze samenwerken, hun ‘maatschappelijke rol’ pakken, duurzaam en milieubewust zijn, een veilige sportomgeving bieden en aandacht hebben voor de

gezondheid van hun leden. Als we die uitstekende infrastructuur die we nu hebben willen behouden, kunnen we niet achteroverleunen, maar zullen we die actief moeten bewaken en verstevigen. De ‘basis op orde’ is daarbij het uitgangspunt. Vitale aanbieders hebben hun organisatie en financiën op orde en hebben daarnaast de ambitie en mogelijkheden om hun maatschappelijke rol te verbreden met meer sport- en beweegactiviteiten en om waar mogelijk een professionaliseringslag te maken.

Ambities

1 Versterken en uitbreiden van het aantal vrijwilligers in de sport

De sport kan niet zonder vrijwilligers en inzet van mensen. Bestuurders, barpersoneel, wedstrijdsecretariaat, trainers, scheidsrechters, juryleden, klussers: allemaal zijn ze hard nodig om het dagelijkse reilen en zeilen van een sportvereniging in goede banen te laten verlopen. Goudse sportclubs staan voor de uitdaging om voldoende kader te werven en te behouden. Groei en een grotere diversiteit zijn essentieel. Een van de randvoorwaarden voor het vinden en binden van deze menskracht is het waarderen van deze inzet.

2 Versterken van een positieve sportcultuur en positief besturen

Verminderen van het aantal excessen in de sport en vanuit positieve waarden de sportorganisatie besturen: zo werk je aan het versterken van bestuurlijke kracht en een positief gewenst sportklimaat waar plaats is voor talentontwikkeling in de breedste zin van het woord en een gezonde en veilige sportomgeving waar mensen elkaar aanspreken op (on)gewenst gedrag.

Acties

- Een workshop ‘Sportief Besturen’ wordt door SPORT•GOUDA georganiseerd.
- Inrichten van een online omgeving waarop ervaringen van vrijwilligers in de sport gedeeld kunnen worden
- Blijven uitvoeren van de Vitaliteitsscan door SPORT•GOUDA
- Combinatiefunctionarissen, buurtsportcoaches en ‘clubkadercoaches’ werken samen aan de versterking van het sportaanbod, meer trainingsopbrengsten voor de deelnemers. De sportpedagogische aanpak krijgt aandacht, en zo mogelijk wordt aangehaakt bij ‘vreedzame scholen’ in de wijken. Sportstimuleringsinitiatieven worden zoveel mogelijk

gestart en geborgd, samen met sportaanbieders.

- Met lokaal te organiseren masterclasses en workshops 'sportief leiderschap' genereren van inspiratie voor (sportieve bedrijfs)leiders en positieve aandacht voor het scheidsrechtersvak.
- Opbouwen van een lokaal bedrijfsnetwerk van bij sport en bewegen betrokken ondernemers die hun expertise willen inzetten voor de sport.
- Initiatiefnemers op het gebied van nieuwe en groeiende sporten zoals beachvolleybal en padel ondersteunen.
- We inspireren sportaanbieders met het delen van cijfers over demografische ontwikkelingen van de stad, trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het sport- en beweeggedrag.
- We experimenteren met nieuwe lidmaatschapsvormen voor nieuwe groepen sporters
- Uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar betere organisatie en profilering van de verdedigings- en vechtsport in Gouda.
- Sportiviteit en respect in de sport beter op de agenda krijgen. Daarbij aansluiten en inspiratie opdoen bij sportbonden, regio en 'vreedzame' scholen in de wijk.
- Aansluiten bij het aanbod van regionale en landelijke partners zodat beschikbare services en deskundigheidsbevorderende maatregelen op een effectieve manier ingezet worden.
- Opbouwen van een online netwerk gebruik makend van whatsappgroepen, LinkedIn etcetera
- Met Team:Fit en de Rookvrije Generatie het aanbod op verenigingen gezonder maken.

AV Gouda

Atletiekvereniging AV Gouda is een voorbeeld van een vereniging die op veel fronten actief is. De club heeft op eigen kracht een hoogwaardige atletiekaccommodatie weten te realiseren, zorgt met een grote mate van zelfwerkzaamheid voor het eigen clubhuis en zet zich in voor duurzaamheid door dit clubhuis te voorzien van zonnepanelen. AV Gouda staat bovendien regelmatig in de picture dankzij de nationale atletiekevenementen die er plaatsvinden. Ten slotte heeft de vereniging aandacht voor de kwetsbare groepen in de samenleving. Zo heeft ze zich de afgelopen jaren ingezet voor kinderen met een verstandelijke beperking, voor cliënten van de Voedselbank en – in samenwerking met de organisatie van de Goudse Singelloop - voor mensen die om wat voor een reden dan ook niet meer sporten.

GOED VOORBEELD

toekomstbestendige aanbieders

#1

Versterken en
uitbreiden van het
aantal vrijwilligers
in de sport

#2

Versterken van
een positieve
sportcultuur en
positief besturen

Aandacht

Als we willen dat alle inwoners voldoende kunnen bewegen en sporten, moeten we zorgen voor een functionele en duurzame sportinfrastructuur.

Er zullen genoeg plekken moeten zijn waar inwoners op een toegankelijke, veilige, aantrekkelijke, gezonde en betaalbare manier kunnen sporten, op een acceptabele afstand van huis. We hebben in Gouda meer dan genoeg gymzalen, maar het aanbod aan sporthallen blijft achter. Toch zijn de meeste inwoners tevreden over de afstand die zij moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde sportaccommodatie. In 2020 wordt een nieuwe sporthal in gebruik genomen en in de nieuwe wijk Westergouwe komt een sportzaal.

Vanuit de sport vragen we bovendien aandacht voor een beweegvriendelijke omgeving, want steeds meer mensen sporten in de openbare ruimte, of het nu gaat om hardlopen, wielrennen of meer 'urban-achtige' vormen als bootcamp, skaten, calisthenics en freerunning. Het fysieke en het sociale domein moeten

samen keuzes maken over de wijze waarop op stads-wijk- of buurniveau invulling gegeven kan worden aan een woonomgeving die uitnodigt om in beweging te komen.

Ambities

3 Versterken van beweegvriendelijke buitenruimte

Bij de inrichting van de stad vragen we vanuit de stad aandacht voor voldoende groen en slimme verbindingen die uitnodigen tot wandelen, fietsen en andere vormen van bewegen. We zoeken naar ruimte voor 'urban sports' voorzieningen en combineren initiatieven op dat vlak zo slim mogelijk. In de inclusieve nieuwe wijk Westergouwe is ruimte om een sterk sport- en gezondheidsprofiel te organiseren. Tientallen hectare grond biedt ruimte voor een sportieve openbare inrichting. Samen met Gouwenaaars, nieuwe en bestaande sportaanbieders, zorgprofessionals en maatschappelijke organisaties wordt de openbare ruimte 'vanaf de tekentafel' beweegvriendelijk ontworpen voor sportieve en minder sportieve gebruikers.

4 Optimaliseren van het gebruik van sportaccommodaties

In multifunctioneel gebruik is nog veel te winnen. Veel accommodaties staan op bepaalde momenten in

PIJLER 2 Dichtbij sporten

de week of in het jaar leeg, terwijl bepaalde groepen sporters juist op zoek zijn naar geschikte locaties. We zoeken hierin naar slimme combinaties en flexibiliteit. We willen dat sportaccommodaties duurzaam zijn, zowel wat betreft gebruik als wat betreft energie.

Acties

- Van Westergouwe de sport- en beweegvriendelijkste wijk van de regio te maken. We kijken hierbij naar de mogelijkheden voor beweegparcoursen of -routes en 'pop-up' voorzieningen.
- Kijken of en zo ja hoe we leegstaande kantoor- en bedrijfspanden kunnen inzetten als ruimte voor sportinitiatieven.
- Zoeken naar openbare ruimte die geschikt is voor nieuwe sportvormen als calisthenics, freerunning en skaten
- Met de door de gemeente in 2020 op te stellen nieuwe Sportaccommodatienota de bakens voor de komende jaren uitzetten: helderheid over eigendomsverhoudingen, verantwoordelijkheden, regelgeving voor multifunctioneel gebruik, onderhoudsbudgetten en een beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte.

- Stimuleren van de organisatie van lokale sportevenementen.
- Waar mogelijk gebruik maken van sportkantines en -clubhuizen door de wijk, bijvoorbeeld voor welzijnsactiviteiten of huiswerkbegeleiding
- Stimuleren van het gebruik maken door verenigingen van het 'right to challenge'.
- Meer gebruik maken van de landelijke subsidieregeling BOSA (Bouw en Onderhoud SportAccommodaties).
- In het kader van de aanstaande nieuwe Omgevingswet bezien hoe de openbare ruimte beweegvriendelijker kan worden ingericht: aandacht voor groen, trapveldjes, verlichting, uitrustmogelijkheden, beweegparcoursen, wandel- en fietsverbindingen
- Samen met de KNVB en de voetbalclubs werken aan een structureel optimaal gebruik van de voetbalvelden
- Ter aankleding van sportkantines wil The Melting Shop met behulp van haar vrijwilligers, statushouders en creators van oud meubilair nieuwe functionele meubels en specials maken.
- Realiseren van Calisthenics Project Gouda Goverwelle.
- Gezamenlijk optrekken om sportaccommodaties verder te verduurzamen. De energiescans geven input aan investeringsplannen voor ledverlichting, zonnepanelen etc. Gezamenlijke (inkoop)maatregelen worden geïnitieerd via onder meer het buitensportoverleg – georganiseerd door SPORT•GOUDA.

GOED VOORBEELD

GC&FC Olympia

is een van de oudste voetbalclubs in Nederland, maar zeer vitaal en vernieuwend. Met voetbal voor meisjes, jongens, vrouwen en mannen van 4 jaar tot ver in de 80 in het walking football. Competitief en recreatief, met een focus op sportiviteit en respect en breed maatschappelijk actief. En duurzaam, zoals met eigen zonnepanelen. Met wekelijks ook jeu de boules, wandelen en vele extra sociale activiteiten zoals kerstklaverjassen, FIFA-toernooi, sportiviteit acties, Oktoberfest, pupillenkamp, etcetera. Voor leden, supporters en andere niet-leden. Activiteiten voor en in samenwerking met bijvoorbeeld scholen, met De Klup voor Gouvenaars met een verstandelijke beperking, met Sport.Gouda voor schoolvoetbal. Onder de honderden actieve vrijwilligers zijn ook statushouders (leden en via werkcoaches), scholieren via stages zoals van MBO Rijnland en via WEP in samenwerking met Praktijkschool GSG Het Segment. Vooral dankzij al die vrijwilligers voor trainingen/coaching tot schoonmaak, kantinebeheer tot kader en bestuur, maar zeker ook sponsoren en zelf opgezette projecten, een groeiende en bloeiende vereniging.

“Sportend Gouda is goed in het zelforganiserende: veel mensen die met elkaar iets organiseren als ze een goed idee hebben of als iets ze niet bevalt.”

- bestuurslid sportvereniging

dichtbij sporten

#3

Versterken
beweegvriendelijke
buitenruimte

#4

Optimaliseren
van het gebruik
van sportaccom-
modaties

Aandacht

Gouda is een stad van tolerantie en ontmoetingen. In Gouda benutten we de verbindende kracht van sport, want inwoners kunnen binnen of buiten de lijnen actief zijn.

Alle Gouwenaren moeten met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos kunnen sporten en bewegen. Elke Gouwenaar moet de positieve effecten van sport en bewegen kunnen ervaren. Voor veel inwoners geldt dat al, maar de helft van de inwoners sport of beweegt nog onvoldoende of zelfs niet. Dat geldt bijvoorbeeld – net als in de rest van Nederland - ook voor jongeren. Daarnaast zijn er tal van kwetsbare groepen in de samenleving zoals ouderen, mensen met overgewicht, een fysieke of verstandelijke beperking, dak- en thuislozen, statushouders, inwoners met een laag besteedbaar inkomen, maar ook dertigers en veertigers met een druk gezins- en werkzaam leven.

In Gouda streven we naar een inclusief sportklimaat. Iedereen is welkom en kan meedoen. Waar drempels

ervaren worden proberen we deze zoveel mogelijk weg te nemen. Het beleid is daar al op gericht, onder andere doordat de gemeente in ieder geval tot en met 2022 gebruik maakt van de landelijke Brede Regeling Combinatiefuncties. Ook de rol van verenigingen, die een stabiele basis kunnen bieden, is in deze pijler van groot belang.

Ambities

5 Vergroten participatie in de sport

De stad groeit naar ruim 74.000 inwoners in 2030. Met de groei neemt ook de vraag naar sport- en beweegaanbod toe. Daarnaast zien we de wensen en behoeften van Gouwenars veranderen. In vergelijking met het landelijk gemiddelde scoort Gouda (iets) lager op sportparticipatie. Van die groep willen we weten wat de drempels zijn om niet voldoende te sporten of te bewegen, zodat we concrete acties kunnen ondernemen. We willen Goudse organisaties met elkaar verbinden waardoor vakkennis, ervaringen en inzichten bijdragen bij innovaties van sport- en beweeginitiatieven. De effecten en economische waarde van sport en bewegen zijn positief. Dit hard maken versterkt de positie van sport en bewegen.

6 Versterking van de verbinding sport, zorg, onderwijs en welzijn

We stimuleren dat beroepskrachten het belang van sport en bewegen op het netvlies hebben, zodat inwoners – in contact met beroepskrachten in de wijk – op meerdere manieren en momenten gestimuleerd worden om in beweging te gaan of te blijven. Ervaringsdeskundigen en ambassadeurs spelen hierin een rol. Via de Werkgroep Sociaal Domein en Georganiseerde Sport, de sociale teams en de sportmakelaars worden kennis en inspiratie uitgewisseld en samenwerkingsmogelijkheden opgezocht om (specifieke) doelgroepen in beweging te krijgen. Ook de verbinding van gezondheidsorganisaties zoals ziekenhuizen, huisartsen, jeugdartsen en anderen met de sport zoals nu is ontstaan vanuit Gouda Goed Bezig, is van groot belang om gezondheidsrisico's tegen te gaan in de toekomst. Beweegactiviteiten en interventies worden vanuit deze partijen toegejuicht en ondersteund.

7 Financiële drempels om te sporten wegnemen

Het lid worden van een sportvereniging is niet voor elke Gouwenaar vanzelfsprekend. Via het Kindpakket van de Rotterdampas kunnen kinderen gratis sporten bij een vereniging. Voor mantelzorgers is de Rotterdampas gratis. Volwassenen die geen sportverenigingslidmaatschap kunnen bekostigen, kunnen alleen via de Wet Bijzondere Bijstand terecht.

We volgen de ontwikkelingen en de mogelijkheden van het Jeugdfonds Sport en Cultuur én het nieuwe Volwassenenfonds Sport en Cultuur op de voet.

Acties

- Opzetten van een structuur waarin projecten bedoeld voor kwetsbare groepen gecontinueerd kunnen worden nadat ze dankzij een eenmalige subsidie opgestart zijn.
- De link leggen tussen doelgroepen die werkzoekend zijn en in te vullen (vrijwilligers)functies in de sport.
- 'Gouda Goed Bezig' zet zich in om de omgeving voor jongeren gezonder te maken. Er is aandacht voor voeding, bewegen, de omgeving en ouders van kinderen. Deelname aan de landelijke regeling JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) blijft op de agenda staan.
- Kinderen met overgewicht kunnen niet altijd aanhaken bij regulier sportaanbod omdat zij minder vaardig zijn in het bewegen. Gouda Goed Bezig blijft samen met zorgpartners een Gecombineerde Leefstijl Interventie inzetten om kinderen te helpen waardoor zij uiteindelijk met plezier kunnen sporten en gewoon mee kunnen doen.
- De aanpak van FC Oosterwei bij De Jodan Boys biedt inspiratie. Spelers van het eerste elftal treden op als rolmodel voor jongeren in de wijk. Het idee om meer met sporters, 'de club' de wijk in te trekken stimuleert straatsport. Wie doet er mee?

- AV Gouda wil het sportparkonderhoud samen met de Gemiva-SVG Groep uitbreiden. Zo komen meer mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben door een handicap, chronische ziekte of andere beperking op sportieve plekken en krijgt het onderhoud structurele aandacht.

- Basalt Revalidatie en SPORT•GOUDA gaan kijken hoe meer mensen toegeleid kunnen worden naar een passende beweegplek. In samenwerking met een ervaringsdeskundige wordt concreet invulling gegeven aan deze vaak voorkomende kloof.

- In samenwerking met Palet Welzijn kan een pilot onder ouderen worden uitgevoerd 'de Zeker Bewegen-interventie' (ontwikkeld door de Judobond) om ongevallen op SEH onder ouderen van 65 jaar en ouder te voorkomen.

- Sport en bewegen kan ook een rol spelen om overbelasting van mantelzorgers tegen te gaan. Palet Welzijn wil graag d.m.v. yoga en wandelen in groepsverband (en met begeleiding van een

"Gouda heeft het karakter van een creatieve, samenwerkende stad. Geen grootse woorden, maar bescheidenheid. Ondernemend en een echte doe-mentaliteit"

• Michiel Bunnik, wethouder Sport

mantelzorgcoördinator) de vitaliteit van mantelzorgers stimuleren vanuit de overtuiging dat actief bewegen ervoor zorgt dat de mantelzorgers beter met druk en stress kan omgaan.

- Bij Begroetingsdagen in Gouda Noord (sinds 2014) worden bewegingsactiviteiten succesvol ingezet als middel om elkaar te leren kennen. "Ik heb je gezien, je hoort er ook bij". Leerlingen van 4 basisscholen begeleid door leerlingen van 3 middelbare scholen begroeten elkaar in gemengde groepen bij spelactiviteiten aangeboden door Sport.Gouda, GC&FC Olympia en sportdocenten.

Singelloop

Een geslaagde vorm van publiek-private samenwerking was die tussen Singellooporganisator Epic in de Running, atletiekvereniging AV Gouda, SPORT•GOUDA, gemeente en het bedrijfsleven. Het lukte om tien niet-sporters aan een intensief begeleidingstraject te laten meedoen en ze uiteindelijk de Singelloop te laten voltooien. Met hulp van onder andere gemeentelijke sportimpulssubsidie werden diverse promotiematerialen ontwikkeld en werd het project afgerond met een inspirerende aftermovie.

GOED VOORBEELD

- Sportieve initiatieven die voortkomen uit Gouda 750 Jaar een structureel karakter geven.
- Stimuleren van het inzetten bij sportverenigingen van de 'walking' varianten die er inmiddels – behalve voor voetbal – ook zijn voor onder andere tennis, hockey, handbal, korfbal, basketbal en rugby.
- Vraag en aanbod op het gebied van aangepast sporten bij elkaar brengen met behulp van het regionale samenwerkingsverband Aangepast Sporten Midden Holland.
- We onderzoeken samen met het bedrijfsleven of via een 'sportfonds' een blijvende voorziening georganiseerd kan worden om de financiële drempel voor volwassenen om te gaan sporten te verkleinen.
- De gemeentelijke Sportimpulsregeling loopt halverwege 2020 af. We zetten in op continuering in deze of een andere vorm.
- We gaan door met succesvol lopende projecten zoals valpreventie, 'diabeteswandelen', vakantieactiviteiten, buurtsport en blijven daarbij uitdagen om water te drinken, meer groente en fruit te eten voldoende te blijven bewegen.

meedoen in Gouda

#5

Vergroten
participatie in
sport

#6

Versterking
van de verbinding
sport, zorg,
onderwijs en
welzijn

#7

Financiële
drempels om
te sporten
wegnemen

Aandacht

Goed, gezond en verantwoord bewegen is een belangrijke vaardigheid die elke inwoner al op jonge leeftijd aangeleerd moet worden.

Het onderwijs speelt daarin een cruciale rol. Goed bewegingsonderwijs is essentieel voor een goede motorische ontwikkeling waarvan kinderen de rest van het leven profijt hebben. Met de inzet van combinatiefunctionarissen als vakleerkracht geven we hier al jaren invulling aan. Bewegen en sport dragen bij aan een gezonde en actieve leefstijl. En omdat je motorische vaardigheden niet alleen in de gymles met klasgenoten ontwikkelt, is de verbinding naar andere sportpraktijken noodzakelijk. Onderwijs wil samenwerken met de sportpraktijken in de wijk, bij de sportclubs.

Via kwalitatief bewegingsonderwijs en trainingen die aansluiten op het eigen niveau en de mogelijkheden

van leerlingen, willen Goudse vakleerkrachten eraan bijdragen dat kinderen met plezier deelnemen aan beweegactiviteiten en dat hun leven lang blijven doen. Door kinderen op een jonge leeftijd al kundig te maken in bewegen wordt enerzijds overgewicht tegen gegaan en anderzijds wordt bewegen een besef waardoor er altijd bewogen blijft en een ongezonde leefstijl wordt tegengegaan. Het vinden van voldoende leerkrachten om aan de groeiende vraag van het onderwijs te kunnen voldoen, is helaas steeds meer een uitdaging, we zullen hiervoor buiten de gebaande paden moeten gaan denken en handelen.

Ambities

8 Jongeren blijven uitdagen om te sporten

Waar de sportdeelname onder de basisschooljeugd zeer hoog is, neemt die snel af naarmate kinderen jongeren worden. Dit landelijk verschijnsel is een grote uitdaging, want deze leeftijdsfase is nog altijd van groot belang voor het leggen van een levenslange basis. We bieden jongeren binnen het onderwijs een breed scala aan sport- en beweegactiviteiten. Met de toekomstige onderwijsdoelen van curriculum.nu wordt in Gouda geëxperimenteerd. We verbinden bewegen & sport op scholen actief met sportverenigingen en andere sportaanbieders. Of je nu primair of voortgezet onderwijs volgt, jongeren worden binnen en buiten schooltijd uitgedaagd om te blijven bewegen. Voor

deze groep zijn 'er goed uit zien', de wereld en je eigen mogelijkheden ontdekken en ontmoetingen belangrijke waarden. Urban sports en esports zijn bij uitstek geschikte en uitdagende beweegmogelijkheden maar deze vinden veel minder hun oorsprong in de traditionele organisatievormen. Een frisse en innovatieve blik is voor deze doelgroep een must.

9 Met plezier, veilig, goed en op eigen niveau bewegen

We stimuleren gezond bewegen en meedoen. We stimuleren ook de succesbeleving van bewegen op een eigen inspanningsniveau en deelnamemotief. We stimuleren zoveel mogelijk sociale verbindingen waardoor gezond bewegen ook bijdraagt aan de sociaal-emotionele en cognitieve vaardigheden. Hiervoor willen we in het bewegen & sporten van kinderen breder kijken dan alleen het bewegen op zich, maar geven we ook (planmatig) aandacht aan hoe we omgaan met elkaar.

Acties

- De ontwikkeling van een nieuw landelijk curriculum voor bewegingsonderwijs vindt mede zijn oorsprong in Gouda, op de CSG De Goudse Waarden. We willen daar in heel Gouda mee gaan werken.

- Een breed scala aan sporten krijgt toegang tot het onderwijs. Denk daarbij aan nieuwe sporten en trends zoals drumfitness, dans en muziek en weerbaarheidstrainingen en yoga. Maar omdat ook de verenigingssporten er toe blijven doen verenigen scholen zich met verenigingen.

- De motorische ontwikkeling van leerlingen wordt in 2020 en 2021 op een aantal basisscholen door middel van de MQ-scan gemonitord. Afhankelijk van de resultaten kan kinderen een vervolgtraject geboden worden. Als de bevindingen positief zijn, moeten meer basisscholen de gelegenheid krijgen van de MQ-scan gebruik te maken

- Ouders worden actief betrokken bij de motorische ontwikkeling van hun kind (ouderbetrokkenheid bij de gymles, oudergesprekken op school, informatie over sportkansen).

- Leerlingen krijgen tools waarin zelfontwikkeling mogelijk is. Informatie over beweeg- en sportkansen in de buurt is voorhanden.

- De 'traditionele' sport springt steeds meer in op de snel groeiende markt van beweeggames en esports. We volgen de ontwikkelingen en haken daar zo mogelijk op in.

GOED VOORBEELD

Leerlingen
van ZMLK De Ark, CSG
Goudse Waarden en OBS De Kas
krijgen via school mee wat een gezonde
leefstijl is. De scholen hebben het predikaat
Gezonde School aan de muur.

Het vignet Gezonde School is een kwaliteitskeurmerk voor scholen die weken aan het verbeteren van de gezondheid van leerlingen. Daar hoort o.a. een rookvrij schoolterrein, bewegen en sport en gezonde voeding bij. GGD Hollands Midden helpt scholen bij het behalen van het predikaat Gezonde School.

www.gezondeschoolhollandsmidden.nl

'Dat alle kinderen goed leren deelnemen aan beweegsituaties om een leven lang met plezier te blijven bewegen. Dat daarbij scholen, sportverenigingen, gemeente, fysiotherapeuten, kindercoaches, sociaal domein etc. nauw samenwerken om dit te realiseren.

- Leon Neven, docent Bewegen & Sport op csg De Goudse Waarden locatie de Gouwe.

vaardig in bewegen

#8

Jongeren
blijven uitdagen
om te
sporten

#9

Met plezier, veilig,
goed en op eigen
niveau
bewegen

Aandacht

De Goudse Sportpenning en de Wall of Fame in Sportcentrum de Mammoet zijn de fysieke uithangborden om de topprestaties van Gouvenaars te belichten.

Talenten en topsporters zetten alles op alles om het maximale uit zichzelf te halen, waarbij ondersteuning van buitenaf onontbeerlijk is. Levensstijlen van topsporters inspireren, maar niet iedereen haalt de top. Juist op die inspiratiewaarde van topsport willen we in Gouda meer inzetten.

Ambitie

10 Topsporters dragen bij aan Goudse verbindingen

Een team van topsportambassadeurs is beschikbaar voor de stad om acties, plannen en (side)events

mogelijk te maken. Het team opereert gevraagd en ongevraagd om de topsport in Gouda optimaal te versterken en te benutten. Goudse topsportprestaties leveren inspiratie voor de verbindende waarde van sport. Talenten en wereldkampioenen krijgen een podium, de kracht van topsport wordt ingezet.

Acties

- Inrichten van een Gouds Topsportfonds waarin wordt samengewerkt aan sponsoring, evenementenwerving en een structurele verbinding met het bedrijfsleven. Goudse bedrijven kunnen hun naam aan het fonds verbinden en daarmee sporters ondersteunen. Sporters kunnen zich in ruil inzetten door het geven van lezingen, clinics en uitingen binnen de Goudse media waarbij de verbinding met het bedrijfsleven wordt gemaakt.
- We willen aansprekende waterpolo-events in Gouda faciliteren en samen met de KNZB het zwemmen verbinden met de jeugd, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties om meer inwoners te laten genieten van topsport.
- Aangaan van contacten met andere sportbonden met als doel meer grote evenementen naar Gouda te halen in sporten die er in Gouda toe doen. We denken hierbij bijvoorbeeld aan 3x3 basketbal. 'Gouda ligt goed' naast de snelweg en dichtbij

grote steden en is daarom zeer geschikt voor topsportevenementen.

- Zoeken naar mogelijkheden om behalve de Goudse Sportpenning en de Wall of Fame in sporthal De Mammoet de prestaties van talenten en topsporters meer onder de aandacht te brengen en te waarderen.
- Komst van professionele startblokken in het Groenhovenbad.
- Het Topsport Jeugdfonds van de VGSO biedt financiële support aan talentvolle jonge topsporters.

'Ik daag mezelf graag uit om nieuwe niveaus te halen, elke dag!'

- pro beach volleyball player
Joy Stubbe
(joystubbe.com)

GOED VOORBEELD

Aansprekende resultaten

Hoewel we in Gouda geen traditionele topsportcultuur kennen, hebben we wel degelijk verenigingen en topsporters die op het allerhoogste niveau van zich doen spreken. De waterpoloteams van GZC Donk behoren zowel bij de mannen als bij de vrouwen tot de top van Nederland en leveren sporters voor de nationale teams. Den Edel met jiujiitsu en de Goudse Reddingsbrigade leveren coaches en prestaties op hoog internationaal niveau en op individueel niveau hebben we in verschillende sporten zoals in het schaatsen, taekwondo, atletiek, judo, rolstoelbasketbal en beachvolleybal Goudse toppers.

topsport die inspireert

#10

Topsporters dragen
bij aan Goudse
verbindingen

Het Speelplan

Dit Gouds Sportakkoord is van iedereen die wil meedoen! Het is een werkdocument met een open en dynamisch karakter, zowel ten aanzien van de beschreven maatregelen, als met betrekking tot de partners binnen dit akkoord. Dat betekent dat de verbindingen en verrassende ontmoetingen die zijn ontstaan een vervolg krijgen. De voorwaartse energie die aangewakkerd is, gaat de komende tijd door. Het is daarbij van belang dat we niet te beperkt denken en handelen. Sport en bewegen is op alle vlakken van belang. Het is goed om gebruik te maken van inzichten van buiten de sport en van buiten de stad om innovatief en 'aanvallend' te kunnen denken. Ook de gemeenten in de regio stellen sportakkoorden op. Daar kunnen we ons voordeel mee doen, zoals die gemeenten ook hun voordeel kunnen doen met het Gouds Sportakkoord. Verbinden en versterken is ook op dit vlak logisch en winstgevend.

Organisatie

De ondertekening van dit Gouds Sportakkoord is een begin. Het geeft een extra impuls aan sport en bewegen in Gouda. We gaan per pijler en per ambitie aan de slag met eenieder die zich daar verantwoordelijk voor voelt. Een gezamenlijke verantwoordelijkheid, een gezamenlijke uitvoering. Het wordt belangrijk om de betrokkenheid en het eigenaarschap bij partners hoog te houden. Dat gaan we met z'n allen stroomlijnen door aandacht te hebben voor de uitvoering. Daarin spelen meerdere partijen een belangrijke rol: de gemeente met het vertalen van plannen naar langjarig beleid en SPORT•GOUDA als coördinator en uitvoerder van het gemeentelijk beleid en als werkgever van de bijna 16 fte aan combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches. SPORT•GOUDA krijgt bovendien een coördinerende rol in de uitvoering van dit Sportakkoord. Daarnaast

gaat een aantal indieners van sportieve ideeën tijdens de warming-up van het Sportakkoord als 'aanjager' of 'aanvoerder' verder.

Communicatie

Om zoveel mogelijk inwoners en organisaties in beweging te brengen is communicatie van groot belang. Het Gouds Sportakkoord moet een begrip worden en moet gaan leven in Gouda. Gelukkig leent sport zich prima voor communicatie, Het zit immers boordevol emotie, 'stories' en passie. Om die verhalen te delen, ervaringen en goede ideeën uit te wisselen en iedereen op de hoogte te houden van de voortgang van het Sportakkoord laten we een huisstijl ontwikkelen en richten we online een ruimte in. Dat moet een virtuele ontmoetingsplek worden. Organisaties moeten zich kunnen blijven aansluiten bij het Gouds Sportakkoord, ideeën kunnen opperen en potentiële partners kunnen vinden. Door middel van socialemediakanalen delen we nieuwsberichten. We zetten 'local heroes' als ambassadeurs in en maken gebruik van De Goudse Post als belangrijkste mediapartner. We gaan zowel in 2020 als in 2021 minimaal één sportcongres organiseren dat in het teken staat van het Sportakkoord en regelmatig worden partners bijgepraat over relevante ontwikkelingen en resultaten van het Sportakkoord.

Financiën

Dit Gouds Sportakkoord bestaat uit een groot aantal actiepunten. Soms is daar (extra) geld voor nodig, vaak ook niet. Dankzij dit Sportakkoord kunnen we aanspraak maken op een landelijk uitvoeringsbudget. Zowel in 2020 als in 2021 ontvangen we € 40.000 van het ministerie van VWS. We gaan zo snel mogelijk bepalen hoe we deze middelen gaan inzetten. Behalve dit uitvoeringsbudget zijn er diverse andere

financiële bronnen waar we uit kunnen putten. De gemeente heeft een uitvoeringsbudget sport en neemt deel aan de landelijke Brede Regeling Combinatiefuncties die dankzij een structurele uitbreiding vanaf 2019 in de financiering van bijna 2,4 fte extra voorziet. Subsidieregelingen zoals de BOSA, de gemeentelijke sportimpuls en eventueel in ontwikkeling zijnde provinciale regelingen kunnen eveneens een bijdrage leveren aan de uitvoering van dit akkoord. Aansluiting bij de GoudaPot, het Fonds Gouda 750 en een op te zetten bedrijvenfonds bieden eveneens aanknopingspunten. En vanuit de 'sportlijn' van het Nationale Sportakkoord stelt de gezamenlijke sport (NOC*NSF, NL Actief en sportbonden) trainingen en vormen van begeleiding ter beschikking aan het kader van lokale sportaanbieders. Dat gebeurt in de vorm van 'Adviseurs Lokale Sport' die beschikbaar blijven tot en met 2021. Lokaal kunnen daarmee in samenspraak met SPORT•GOUDA 'services' worden ingezet, bijvoorbeeld voor de uitvoering van opleidingen, workshops en proces- en trajectbegeleiding (zoals verduurzaming en gezonde kantine). Ten slotte zullen we slim kunnen en moeten combineren met andere budgetten, zoals de gemeentelijke budgetten voor gezondheid, wmo en (her)inrichtingsprojecten voor de openbare ruimte.

Colofon

Het Gouds Sportakkoord is met, voor en door sportliefhebbers tot stand gekomen.

Tekst en grafieken uit deze uitgave mogen worden gekopieerd en hergebruikt.

Foto's op p.2, 3, 14, 17, 18, 20 mogen zonder toestemming van Lourenz Ruiter niet worden gebruikt.

gouda.nl/sportakkoord

november 2019

fotografie: gemeente Gouda, Lourenz Ruiter (© p.2, 3, 14, 17, 18, 20)

ontwerp: Ontwerpstudio Lourenz • lourenz.nl